

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Сучасна польська проза і поезія в перекладах

**підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня
денної та заочної форм здобуття освіти**

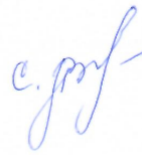
Силабус вибіркового освітнього компонента «Сучасна польська проза і поезія в перекладах» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня денної та заочної форм здобуття освіти.

Розробник:

Яручик В.П., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми



Світлана СУХАРЄВА

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу
протокол № 1 від 29 серпня 2025 року.

Завідувач кафедри:



проф. Світлана СУХАРЄВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	<p>Галузь знань <i>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</i></p> <p>спеціальність <i>В11- Філологія (за спеціалізаціями)</i></p> <p>Спеціалізація <i>В11.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська</i></p> <p>ОПП <i>Мова та література (польська). Переклад магістр</i></p>	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання: 1
Аудиторних: 24 год.		Семестр: 2
Тижневі години - аудиторні 2 год.		Лекції : 10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські): 14 год.
		Самостійна робота: 88 год.
	Консультації: 8 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання українська та польська		

II. Інформація про викладача

Яручик Віктор Павлович

Кандидат філологічних наук

Доцент

Контактна інформація e-mail: iaruchyk@gmail.com , тел.: +380957985838

Дні занять (розклад): <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента

Силабус освітнього компонента «Сучасна польська проза і поезія в перекладах» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти другого (магістерського) рівня денної та заочної форми здобуття освіти.

Сучасний польський літературний процес – визначне явище, яке відзначене розвитком нових тенденцій, стилів, тем. До силабусу введено оглядові теми, що наглядно продемонструють внутрішню логіку літературного процесу кін. ХХ ст. – поч. ХХІ ст. в історичній змінності літературних напрямів, течій, стилів та жанрів.

Силабус складений з урахуванням сучасних вимог до вивчення літератури, перекладацької справи як видів мистецтва і як джерел національної свідомості.

Практичні заняття з курсу мають на меті доповнити й поглибити знання зі сучасного літературного процесу в іменах. Предметом пильної уваги є життєвий шлях і творчий доробок письменників Польщі й польської діаспори, переклад поетичних і прозових творів.

Для перекладу пропонується поєднання різних підходів. Враховуються особливості індивідуального стилю письменників.

Для глибшого вивчення пропонуються поетичні та прозові твори різних жанрів. Під час перекладу текстів особлива увага звертається на теоретичні питання (сюжет, конфлікт, композиція, засоби характеротворення, мова персонажів, ритміка, строфіка, символи та ін.), ставляться проблеми традицій і новаторства, методу, напрямку, течії, школи. Акцентується на розгляді творчого доробку письменників у широкому естетико-літературному та філософському контексті доби.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою вивчення сучасної польської літератури є поглиблене і розширене ознайомлення з історією польської літератури кін. ХХ ст. – поч. ХХІ ст., забезпечення принципу системності, аналітичної обсервації, розуміння літератури як форми художнього пізнання і перетворення дійсності, перекладацькі вміння.

В основу силабусу покладено історико-літературний принцип, що ґрунтується на ідейно-художніх критеріях.

Завдання курсу – подати процес розвитку сучасної польської літератури у її реальних суперечностях, найвидатніших художніх здобутках, у боротьбі проти підпорядкування ідеологічним догмам; ознайомити здобувачів освіти з найпомітнішими письменницькими іменами та художніми творами; акцентувати увагу на витворенні повноти історико-літературних уявлень про сучасний польський літературний процес, визначити специфіку перекладу новітніх літературних творів з використанням різних підходів, методологій.

3. Soft Skills

Здатність дотримуватись в професійній та дослідницькій роботі, у громадському житті принципів толерантності, доброчесності, відповідальності, справедливості, партнерства, компетентності, законності; вміння працювати в колективі, дотримуватись дедлайнів, будувати бізнес-план; здатність до креативного підходу у розв'язанні поставлених завдань.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контр./ Бали
Змістовий модуль 1. Сучасна польська література та її розвиток						
Тема 1. Сучасна польська поезія та її роль в світовому процесі	9	1	1	6	1	ДС / РЗ 10
Тема 2. Сучасна польська проза та її переклад мовами світу	8	1	1	6		УО / РМГ 10
Тема 3. Сучасні польські письменники, нагороджені найпрестижнішими преміями Європи та світу.	8		1	6	1	ДС / РМГ 5

Тема 4. Види художніх перекладів. Поняття літературно-художнього перекладу	8	1	1	6		ДБ / ДС / ПЗ 5
Тема 5. Специфіка перекладу польської сучасної поезії.	8	1	1	6		ДС / РЗ 5
Тема 6. Специфіка перекладу польської сучасної прози.	7		1	6		УО / РМГ 5
Тема 7. Автопереклад: вміння та навички професійного перекладача.	8	1		6	1	ДС / РМГ 5
Тема 8. Граматичні та стильові особливості літературно-художніх перекладів.	8	1		6	1	ДБ / ДС / ПЗ 5
Разом за модулем 1	64	6	6	48	4	50
Змістовий модуль 2. Особливості літературно-художнього перекладу. Практичні вміння						
Тема 9. Проблема протиріччя під час перекладу художніх текстів. Практичні вміння.	10	1	1	8		Т / УО 10
Тема 10. Суть художнього перекладу. Проблема передачі змісту й форми.	10	1	1	8		РЗ/К / РМГ 10
Тема 11. Використання методів та прийомів у ході літературно-художніх перекладів.	10	1	2	6	1	ІРС 10
Тема 12. Редагування текстів після здійснення перекладу художніх творів.	10	1	2	6	1	РЗ/К / РМГ 5
Тема 13. Специфіка мовного оформлення тексту перекладу.	8		1	6	1	ІРС 5
Тема 14. Сучасні перекладознавці та їхні професійні підходи.	8		1	6	1	ДБ / ДС / ПЗ 10
Разом за модулем 2	56	4	8	40	4	50
Всього годин/балів:	120	10	14	88	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, УО – усне поточне опитування, ПЗ – виконання проблемних завдань, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

1. Перекладачі та перекладознавці в Україні. (6 год.)
2. Кращі перекладачі та перекладознавці світу. (6 год.)
3. Сучасні школи перекладознавства в Україні. (6 год.)
4. Літературно-художні переклади в сучасному глобалізованому світі. (6 год.)
5. Переклади сучасних поетів Польщі. (6 год.)
6. Переклади сучасних прозаїків Польщі. (6 год.)
7. Оцінка українських перекладів сучасної польської літератури. (6 год.)
8. Переклади літературної класики Польщі в кінці ХХ – поч. ХХІ ст. (6 год.)
9. Редагування перекладених художніх текстів. (6 год.)
10. Специфіка перекладу фразеологізмів. (6 год.)
11. Переклад фольклорних образів та символів. (6 год.)
12. Переклад професійної та рідковживаної лексики в художніх текстах. (6 год.)
13. Сучасні підходи до проблем літературно-художнього перекладу. (8 год.)
14. Перекладацькі трансформації та їхня роль. (8 год.)

IV. Політика оцінювання

Освітній процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#).

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять – обов’язковий компонент оцінювання. За об’єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; обов’язкове посилення на джерела інформації у разі використання чужих ідей, розробок, тверджень чи даних; надання правдивої інформації про результати власної наукової чи творчої діяльності, застосовані методики досліджень та використані джерела. Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності регулюється [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дефайнів та перекладання. Пропущені практичні заняття можуть бути відпрацьовані в онлайн-форматі або в письмовій формі. Перекладання модулів здійснюється лише за наявності поважних причин. Студент допускається до перекладання іспиту або заліку за умови скликання екзаменаційної комісії.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. У процесі оцінювання визнаються результати навчання, отримані у формальній, неформальній та інформальній освіті (професійні курси, тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають освітньому компоненту «Сучасна польська проза і поезія в перекладах як у цілому, так і його окремим модулям та темам, передбаченим цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані у [Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

Зараховуються бали/кредити, які здобувач освіти отримав у процесі реалізації академічної мобільності, згідно з [Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

IV. Політика оцінювання

Формою контролю є залік.

Відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»](#) та [«Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#) оцінювання знань здобувачів освіти здійснюємо під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Завдання із цих видів поточного контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

Семестровий залік виставляється викладачем за умови виконання здобувачем освіти всіх завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна кількість балів, необхідна для отримання позитивної оцінки, становить 60. Здобувач освіти має право під час консультацій із викладачем відпрацювати теми, пропущені протягом семестру з поважних причин, із можливістю підвищення результату на кількість балів, передбачених за відповідні теми.

У разі, якщо за результатами поточного контролю здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік у період ліквідації академічної заборгованості. При цьому результати поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів, яку можна отримати під час ліквідації академічної заборгованості, становить 100. Повторне складання заліку у разі отримання незадовільної оцінки дозволяється не більше двох разів: уперше – викладачеві, вдруге – екзаменаційній комісії, створеній деканом факультету.

Здобувач освіти, який не погоджується з результатами підсумкового контролю, має право в день оголошення результатів звернутися з апеляційною заявою на ім'я проректора з навчальної роботи та рекрутації.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література

VIII.

Основна:

1. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
2. Некряч Т. Є, Чала Ю. П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів. Для студентів перекладацьких факультетів ВНЗ: Навчальний посібник. Вінниця : «Нова книга», 2008. 200 с.
3. Фоміна Л. Методичні вказівки щодо практичних занять з навчальної дисципліни «Особливості перекладу художніх творів». Донецьк : ДВНЗ «НГУ», 2015. 109 с.
4. Kozak Alla, Lavrynovych Liliia, Sukhareva Svitlana, Iaruchyk Olga, Iaruchyk Viktor, Modern digital technologies in teaching philological disciplines. Revista Tempos E. *Espaços Em Educação*. Т. 13. Vol. 32. S. 1-22.
5. Яручик В. Особливості перекладу Тараса Шевченка у Польщі в першій половині ХХ століття. Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти: зб. матеріалів III Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 26 березня 2020 року, Луцьк Луцький національний технічний університет. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2020. 288с. С.282-287.
6. Яручик В. Порівняльний аспект польських фразеологізмів у перекладі на українську мову. Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти: зб. тез доповідей; Київ - Луцьк - Варшава, 9-12 листопада 2020 р. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. С. 137-139.
7. Яручик В. Способи ідентифікації селян на польсько-українському пограниччі в XVI-XVIII ст. на прикладі антропонімії Грабовецького старостату (у співавторстві з Олейнік Марек). Лінгвостилістичні студії. Вип. 13, грудень 2020, С. 112-120, <https://doi.org/10.29038/2413-0923-2020-13-112-120> (дата доступу: 12.12. 2020).
8. Jaruczyk W. Karabowicz T. «Literatura ukraińska Na Podlasiu: Od Gwary Do języka Literackiego». Лінгвостилістичні студії, Вип. 12, Лютий 2020, С. 83-96.
9. Iaruchyk Viktor, Krupka Viktor, Martyniuk Mykola, Tkachenko Viktoria, Vinnichuk Alla. Contemporary Literary Journalism: Factors Of The Reader. Ad Alta: Journal Of Interdisciplinary Research. 2021. Vol. 11. Issue 2. Special Issue XX. P. 165–175.

Додаткова:

10. Вавжинський Марек. Улісс: міні-епопея / пер. з пол. Віктора Яручика ; передм. Василя Слапчука. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2016. 100 с.
11. Яручик В., Яручик О. До проблеми художнього тексту на заняттях з польської мови: Еволюція лірики Яна Лехоня // Оксфорд (Великобританія). ЛОГОС. Оксфорд (Великобританія), 2020. С. 126-131.
12. Яручик В. Поняття Батьківщини у творчому дискурсі Івана Киризьюка. Декілька штрихів до 70-річчя видатного підляського поета. Український літературний провулок. 2019. Т.19. С.63-69.
13. Яручик В. Розмова з літератором : Сучасна українська художня творчість в іменах. Видання друге, доповнене і виправлене. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2016. 279 с.
14. Яручик В. Специфіка сучасної україномовної поезії в Польщі / Волинь філологічна: Текст і контекст. Полоністичні студії Науковий збірник. Випуск 27. Луцьк: Видавництво Вежа-Друк, 2019, С. 203-211.
15. Яручик В., Сухорука Є. Специфіка художнього часу в романі «Малий апокаліпсис» Тадеуша Конвіцького. Україна та Польща: минуле, сьогодення, перспективи. Т. 9. Луцьк: Видавництво Вежа-Друк, 2019, 103 с. С. 40-42.
16. Яручик В. Становлення і розвиток української літератури, твореної українськими літераторами Польщі у ХХ ст. Український літературний провулок. 2020. Т.20. С.235-242.